

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

Pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

Despre cesiunea bunurilor. — Cesiune voluntară (art. 1122 — 1124 C. C.). — Cesiune judiciară (art. 1125 — 1127 C. C., 648 — 653 Pr. civ.). Necesitatea de a se desființa aceste din urmă texte. — Critica Proiectului de revizuire a Codului de P. civ. pendent înaintea Camerelor, de D. Alexandrescu.

Proiectul de revizuire a Codului de procedură civilă, ordonanțele președiențiale, art. 66 bis, de I. N. Cesărescu.

Inalția Curte de Casație, s. II : M. I. Dinescu, *tulorel minorilor I. I. Rosnoveanu cu Sami Litman.*

Curtea de apel din Galați, s. I : Ioan Negulescu *cu most. def. Toma Petcu.*

Informații.

Despre cesiunea bunurilor. — Cesiune voluntară (art. 1122 — 1124 C. C.). — Cesiune judiciară (art. 1125 — 1127 C. C., 648 — 653 Pr. civ.).

Necesitatea de a se desființa aceste din urmă texte. — Critica Proiectului de revizuire a Codului de Pr. civ. pendent înaintea Camerelor.

Cesiunea bunurilor nu constituie prin ea însăși un mod de stângere a obligațiilor. Ea nu este de asemenea o plată, ci numai un mijloc de a ajunge la o plată, cel puțin parțială ; de aceea legiuitorul se ocupă depre ea în capít. care tratează despre stângerea obligațiilor, cu toate că locul ei nu era în acest capítol (1).

Beneficiul cesiunii bunurilor, introdusă la Romani prin legea Iulia sub Cesar, sau sub August (nu se știe bine când), numită *miserabile auxilium*, confera debitorilor nenorociți și de bună credință mijlocul de a înlătura închisoarea (2) și infamia care rezulta din vânzarea bunurilor lor.

La noi, constrângerea corporală neavând loc, de oare-ce legea din 24 Sept. 1864 n'a fost nici o dată pusă în aplicare, pentru că nu s'au făcut nici până

(1) Pothier nu se ocupă, cu drept cuvânt, de cesiunea bunurilor, în Tratatul obligațiilor, ci în *Tr. du droit de domaine de propriété*, IX, No. 273.

(2) «*In eo enim tantummodo hoc beneficium eis proderit, ne iudicati detrahantur in carcerem*». L. 1, Cod. 7, 71, *Qui bonis cedere possunt*. Veđi și Gaius *Instit.*, III, § 78, unde se ăice : «*Bona autem veneunt... eorum qui ex lege Iulia bonis cedunt*».

astăzi casele de arest prevăđute de art. 74 din suscitata lege, cesiunea bunurilor, mai ales acea judiciară, nu are absolut nici o utilitate practică, în cât legiuitorul nostru ar fi trebuit să elimineze textele privitoare la cesiunea judiciară (art. 1125—1127 C. C., 648—653 Pr. civ.), după cum a eliminat art. 1945 fr., relativ tot la această cesiune, prin care depositorul necredincios nu este admis la beneficiul ei. Nu se știa însă la 1865, atunci când se legifera în grabă, că legea asupra constrângerei corporale din 1864, s'a născut moartă.

Constrângerea corporală, acest semn și rămășiță a barbariei, după expresia unui jurisconsult italian, Lomonaco (3), nefiind admisă la noi, cu toate că legea din 1864 n'a fost abrogată nici până astăzi, ci este numai căđută în desuetudine, de aici rezultă că convenția încheiată într'o țară în care acest mod de executare își are încă ființă, nu conferă creditorului dreptul de a usa de ea în România, cu toate că el a putut avea în vedere această garanție pentru executarea obligației debitorului său, pentru că desființarea acestui mijloc de constrângere este de ordine publică (4).

Românul ar fi însă supus în străinătate acestui mijloc de constrângere, cu toate că statutul său personal nu admite această măsură de rigoare, pentru că legea străină care consacră constrângerea corporală o consideră ca o garanție necesară la executarea obligațiilor, și prin urmare, ca o măsură de interes obștesc și de ordine publică. Art. 999 din Codul de Pr. civ. grecesc este formal în această privință (5).

(3) Veđi Laurent, *Dr. internat.*, IV, 69, p. 147. — Titus Livius ăicea foarte bine, în această privință, că datoriiile unui om obligă bunurile, ear nu persoana sa : «*Pecuniae creditae, bona debitoris, non corpus obnoxium esse*». (*Inst. rom.*, VIII, 28).

(4) Despagnet, *Pr. de dr. internat. privé*, No 309, p. 612 (ed. a 3-a din 1899). Vincent et Pénaud, *Dictionn. de dr. internat. privé*, V^o Obligations, No. 58. P. Fiore, *Diritto internaz. privato*, No. 270.

(5) Cpr. și art. 14 din L. fr. de la 17 April 1832. Veđi Fœlix-Demangeat, *Dr. internat.*, II, p. 233, No. 496.

Venim acum, după aceste preliminări, la cesiunea bunurilor, despre care avem a ne ocupa.

Art. 1122 o definește, iar art. 1123 o împarte în voluntară și judiciară. «*Bonis cedi non tantum in jure sed extra jus potest*» (6).

Aceste texte nu au nevoie de multe comentarii; vom observa numai că debitorul care face cesiunea bunurilor sale, nu abandonează proprietatea lor, ceea ce ar constitui o *datio in solutum*, ci numai *posesiunea* acestor bunuri. Debitorul rămânând deci proprietarul bunurilor sale, abandonarea pe care el o face creditorilor săi conferă acestora numai dreptul de a le vinde spre a se îndestula din preț, având dreptul de a percepe și veniturile până la vânzare (art. 1126).

Din împrejurarea că debitorul, care a făcut cesiunea voluntară a bunurilor sale, păstrează proprietatea acestor bunuri, rezultă următoarele consecințe :

1° El poate, cât timp n'au fost vândute, să le iee înapoi, sub îndatorirea însă, bine înțeles, de ași plăti toate datoriile, dacă prin o împrejurare oarecare situația sa s'a îmbunătățit. «*Is qui bonis cessit, ante verum venditionem utique bonis suis non caret*» (7).

2° La caz când vânzarea bunurilor cesionate ar produce o sumă superioară acelei necesară spre ași plăti toate datoriile, excedentul îi va aparține lui (8).

Cestiunea de a se ști dacă creditorii păstrează, în urma vânzării bunurilor cedate, dreptul de a urmări, pentru ceea ce le ar mai rămânea datorit, bunurile pe care le ar dobândi mai în urmă debitorul, atârnă de termenii în care cesiunea ar fi contractată. La cas de tăcerea contractului, în această privință, se decide în genere că creditorii își păstrează recursul lor. Renunțările, în adevăr, nu se presupun : *Renunciatio non præsumitur* (9).

Cesiunea voluntară este un contract ordinar, o transacțiune, după expresia lui Pothier (10), între un debitor și creditorii săi. Totul atârnă deci de voința părților, ele fiind libere de a regula efectele sale așa cum înțeleg.

Beneficiul cesiunii voluntare aparține tuturor

(6) L. 9, Dig., 42, 3, *De cessione bonorum*.

(7) L. 3, Dig., 42, 3, *De cessione bonorum*.

(8) Baudry, II, 1073. T. Huc, VIII, 101. Demolombe, XXVIII, 204. Aubry et Rau, VIII, § 781, in fine, p. 496, text și nota 10.—*Contrà*. Laurent, XVIII, 232.

(9) Veđi asupra acestui principiu decizia Curței noastre supreme, din 9 Nov. 1889, publicată în *Curierul Judiciar* din 1899, No. 45 și adnotată de noi : «Considerând, ăice Curtea, că este de principiu că renunțările de drepturi nu se presupun ; că dacă asemenea renunțări se pot face de către părți, ele trebuiesc să rezulte din termenii contractului, sau din intențiunea comună a părților, în lipsa unui text pozitiv de lege care să le presupue de drept».

(10) Pothier, IX, p. 196, No. 273.

debitorilor în genere, Românilor ca și străinilor, chiar și acelora cari n'ar fi nefericiți și de bună credință, care ar fi fost condamnați pentru furt sau înșelăciune, de oare-ce art. 1125 C. C. și 653 Pr. civ. nu se aplică de cât la cesiunea judiciară (11).

Ea aparține și comercianților, chiar declarați în stare de faliment, de oare-ce art. 284 din vechiul Cod de comerț n'a fost reprodus în Codul de la 1887. Cesiunea bunurilor unui falit presupune însă consimțământul tuturor creditorilor. Nu mai în materie de concordat, majoritatea creditorilor leagă pe minoritate (art. 848 C. com.) (12).

Legea nu prescrie nici o formalitate specială pentru cesiunea voluntară, formalitățile prevăzute de art. 648—653 Pr. civ., nefiind aplicabile de cât la cesiunea judiciară (argum. din art. 648 Pr. civ.) ; de unde rezultă că ea poate avea loc atât prin act public, cât și sub semnătură privată. Formele, ca și efectele acestei cesiuni, sunt deci cârmuite de voința părților (13). La Români, ea se putea face prin un trimes sau sub forma unei scrisori (14).

Toți creditorii vor trebui să consimtă la cesiunea bunurilor pentru ca contractul să le fie opozabil (art. 973). Refusul unora din ei n'ar împedica pe ceilalți de a consimți la cesiune, însă acei disidenți vor putea să urmărească și să vândă bunurile debitorului (15).

Cesiunea trebuie să cuprindă totalitatea bunurilor debitorului, altfel ea n'ar putea fi interpretată de cât ca o *datio in solutum*.

Părțile pot, după cum am vădut, să reguleze așa cum înțeleg, condițiile și efectele cesiunii.

Dacă debitorul a cedat creditorilor săi întregul său avut, pe care ei l'au primit, dând în schimb o chitanță descărcătoare, nu mai încapă îndoială că debitorul este în totul liberat, împreună cu fidejuserii care l'garantați (16).

Dacă creditorii și au făcut însă rezervele lor, ei păstrează dreptul de a urmări ceea ce le mai rămâne datorit asupra bunurilor ce debitorul va putea dobândi mai în urmă (17).

Trecem acum la cesiunea judiciară, asupra căreia vom face numai câte-va observații.

Această cesiune, care nu se mai face prin contract pur și simplu, ci prin hotărâre judecătorească

(11) Demolombe, XXVIII, 138.

(12) Laurent, XVIII, 230, 231.

(13) Demolombe, XXVIII, 191.

(14) «*Et sufficit per nuntium, vel per epistolam id declarari*». L. 9, Dig., 42, 3. *De cessione bonorum*.

(15) Demolombe, XXVIII, 195. T. Huc, VIII, 101. Arntz, III, 208. Baudry, II, 1073. Art. 848 din Codul de comerț relativ la concordat, nu se aplică deci în materie civilă.

(16) Cas. fr. *Pand. Périod.* 89. 1. 449. Sirey, 97. 1. 372. T. Huc, VIII, 101.

(17) T. Huc, *loco supra cit.*

(art. 651, 652 Pr. civ.), are de scop de a descărca pe debitor de constrângerea corporală. Aceasta se spune anume în art. 1125 și 1127 C. C. ⁽¹⁸⁾. Ori, la noi, această măsură barbară și de alte timpuri ne mai având ființă astăzi ⁽¹⁹⁾, atât art. 1125, 1127 C. C. cât și art. 648-653 din Pr. civ., care și ele se referă tot la cesiunea judiciară, după cum aceasta rezultă din art. 648 Pr. civ., nu mai au nici un sens în legea noastră și trebuiesc desființate.

Cu toate acestea, Proiectul de revisuire a Codului de procedură civilă, elaborat cu multă îngrijire de D-l Ministru C. G. Dissescu, reproduce art. 648-653 din Pr. civ., cu mici modificări de redacție, ceea ce neapărat constituie o inadvertență.

Art. 650 din Proiect mai face încă greșala de a reproduce vechiul text din Pr. civ., după care cererea cesiunii judiciare trebuia comunicată Ministeriului public, ceea ce este contrar legii din 29 Octombrie 1877, care face să înceteze atribuțiunile acestui funcționar de câte ori nu sunt în cauză minore sau interdiși.

Teoria ce susținem este atât de adevărată, în cât, în Franca chiar, unde constrângerea corporală este menținută în materie criminală, corecțională și de simplă poliție (art. 2 L. din 22 Iulie 1867), se susține generalmente că textele fr. corespunzătoare cu art. 1125-1127 C. C. și cu art. 648-653 Pr. civ. sunt astăzi abrogate ⁽²⁰⁾.

Prin urmare, textele menționate din Pr. civ. vor fi cu bună samă desființate în comitetul delegaților. Să ne ierte autorul Proiectului, dacă ne-am permis să-i atragem atenția în această privință. Aceasta n'am făcut-o numai în scopul de a critica, ci cu intențiunea de a aduce un serviciu. Recunoaștem meritele Proiectului și dorim ca el să fie transformat cât mai curând în lege, însă dorim în același timp ca el să cuprindă cât se poate mai puține anomalii și inadvertențe.

D. Alexandresco.

⁽¹⁸⁾ Textele sus citate nu fac de cât a reproduce cuvintele rostite de raportorul Jaubert înaintea Tribunalului. Vezi Laurent, XVIII, 235, care citează textual cuvintele raportorului.

⁽¹⁹⁾ Dicem astăzi, pentru că constrângerea corporală era admisă de Andronachi Donici, în Moldova. Eată, în adevăr, cum se exprimă § 16, capit. 8 din acest Cod (Despre datorii de bani): «Cel ce nu are nici un chip ca să plătească datoria sa, nici chizeș nu-și găsește, scrie pravila că nu se cuvine mai mult de trei-deci de zile să șadă în închisoare, ce de se cade, i se pune mai îndelungată vade», adică i se dă termen de grație, după cum s'ar dice astăzi.

⁽²⁰⁾ Cpr. Garsonnet, Pr. civ., IV, § 875, p. 820, 821. Laurent, XVIII, 235.

Proiectul de revizuire a Codului

DE

PROCEDURĂ CIVILĂ

Ordonanțele Prezidențiale

Art. 66 bis.

— Urmare și fine —

Apreciatorul suveran al casurilor urgente, va fi fără îndoială Președintele sau judecătorul care-ți ține locul. Așa reiese din economia întreagă a art. 66 bis; așa este și în legiuirea francesă.

Care este însă norma după care se va conduce Președintele în aprecierea sa? Legea francesă zice: *Dans tous les cas d'urgence*. Frasă cu desăvârșire vagă, care a dat naștere la sumedenie de controverse.

Noul proiect, spune: «*In casuri grabnice*», și a-daogă imediat ca un fel de explicație: *pentru păstrarea unui drept care s'ar păgubi prin vre-o întârziere*.

Despre care drepturi să fie vorba aci? De sigur despre ori-ce fel de drepturi, dar cari există deja, pentru că nu se poate păstra de cât ceia-ce există. Așa fiind, am întreba: recunoașterea unei obligații, validitatea unui titlu, sau constatarea unei stări de lucruri a unor bunuri mișcătoare sau nemișcătoare, nu constituie ele niște drepturi existente cari în casuri grabnice să necesite o ordonanță prezidențială? Dacă da, atunci aceste casuri, fiind prevăzute deja de art. 66 al. 4, unde procedura este cu totul alta și unde nu intervine nici ordonanțe prezidențiale, inovația din art. 66 bis devine inutilă. Dacă nu, atunci cu totul de altă natură sunt drepturile prevăzute de acest articol. Și natura ca și caracterul lor, nu reiese, nici din fraza explicativă odăogată în proiect, nici din expunerea de motive care însoțește acest proiect. Prin urmare, ca și la francesi, o normă după care să se conducă Președintele în aprecierea sa, nu există.

Este adevărat că din cauza multiplicității și a varietății lor, aceste casuri urgente, nu se pot nici defini, nici limita și că fatal trebuie să ne referim la aprecierea judecătorului; dar iarăși o lărgire prea mare a puterii de apreciere a Președintelui, cel puțin în această materie, este nu numai vexatoare, dar și periculoasă. Vexatoare

*) A se vedea «Curierul Judiciar» No. 1 și 2.

pentru că justițiabilul nu știe mai de'nainte la ce se poate aștepta; el va fi dot-d'auna expus acestui necunoscut care se numește ordonanță prezidențială. Periculoasă pentru că ne poate duce la despotismul judecătoresc.

În adevăr, ce garanție avem că judecătorul în capriciul aprecierii sale, uzând și abuzând poate, de puterea ce i acordă legea, nu va ajunge să modifice, să suprimă și chiar să creeze un drept acolo unde legea nu dispune?

Noi înțelegem că sunt cazuri unde legiuitorul e nevoit să se abandone cu desăvârșire aprecierii judecătorului, cum ar fi de exemplu în cesiunile de fapt, unde prin forța lucrurilor, încetează rolul legiuitorului; dar nu înțelegem acest abandon în cesiunile de drept. Căci, să fim bine înțeleși, nu urgența, care este o pură cesiune de fapt, face obiectul ordonanței Prezidentului, ci cazul în sine, care poate fi o cesiune de fapt, dar și o cesiune de drept. Or, în interpretarea cesiunilor de drept ceia-ce se caută mai întâiu, este intențiunea legiuitorului. Prin urmare, el este care edictează regulile de drept, el este care ordonă; judecătorul nu face de cât să execute acele reguli trase mai de'nainte. Acesta este un principiu de drept public de care trebuie să ținem socoteală, dacă nu voim să cădem în despotismul puterii judecătorești.

Să nu se zică cum că Prezidentul va fi circumspect și că va uza cu moderațiune de dreptul său. Pentru că din cauza lipsei de precisiune a dreptului ce se acordă prin acest articol, Prezidentul, său se va găsi în îndoială asupra interpretării lui, său va cădea în arbitrar.

Se va găsi în îndoială, fiind-că nu e suficient ca un cas să se presinte sub o formă urgentă, pentru ca el să facă obiectul unei ordonanțe prezidențiale. Va cădea în arbitrar, pentru că să nu uităm un lucru, că suntem oameni înainte de toate, și că o putere prea absolută ne face să alunecăm, dacă nu pe calea abuzurilor, dar de sigur spre despotism, mărindu-ne cât mai mult puterea pe care ne-o acordă legea. În 1893, un Prezident al Tribunalului de Sena, a dat nu mai puțin de cât 32842 de ordonanțe!

Resultatul practic dar, al acestui articol, așa după cum este redactat, va fi: arbitrarul Prezidentului, său controversă nesfârșite.

Pentru a arăta cum Prezidentul poate să alunece spre arbitrar și mai cu seamă controversele la cari poate da loc art. 66 bis, să luăm câte-va exemple de casuri urgente.

Iată doi proprietari vecini; A și B. Proprietarul A pentru exploatarea fondului său, are nevoie să treacă pe proprietatea lui B. Acesta îi contestă ori-ce drept de trecere. Prezidentul, poate da autorizațiune reclamantului A, să se servească de dreptul de trecere pe cale de *référé*? Da și nu. Da, când proprietarul A. e în imposibilitate de a-și exploata fondul fără acest drept de trecere și când e pericol în întârziere. Nu, când ar avea și alt mijloc de exploatare. Va fi foarte ușor deci Prezidentului, într'un asemenea caz, să judece urgența și să dea ordonanța sa în consecință.

Dar, iată o cerere de alimente din partea unei persoane căreia legea îi dă acest drept. Casul e mai mult de cât urgent, presupunând că reclamantul este în absolută lipsă. Până la rezolvarea litigiului înaintea Tribunalului, persoana în drept, reclamă Prezidentului să oblige pe părât la plata unei sume, provisoriu, pentru subsistență.

Care este dreptul Prezidentului într'un atare cas? Cesiunea poate da loc la vii controverse, la spinoase discuțiuni și nu mai puțin la arbitrar.

O sursă inepuisabilă de arbitrar, va fi de sigur conflictele dintre proprietar și chiriaș. Așa locatarul este în întârziere cu plata chiriei și în același timp n'a mobilat în de ajuns imobilul, și nici n'a dat o altă garanție proprietarului. Prezidentul, poate ordona expulsarea lui?

Alt cas. Locatarul dă imobilului o altă destinațiune pentru care fusese închiriat. Casul este urgent, pentru că, prin această nouă destinațiune imobilul se deteriorează. Prezidentul, este în drept să ordone expulsarea locatarului?

Mai departe. Între doi vecini se întâmplă conflictul următor: unul construiesc și cel-alt pretinde a i se fi călcat terenul prin acea construcțiune. Prezidentul, poate ordona încetarea lucrărilor? Și în cas de afirmativă, poate merge și mai departe să ordone și dărâmarea lucrărilor?

Un exemplu mai viu și care ar intra tocmai în prevederile al. 2 de sub art. 66 bis, pentru că e vorba de păstrarea unui drept care s'ar păgubi prin întârziere, este următorul:

S'a deschis o succesiune. Sunt mai mulți moștenitori; toți fără sezină. La ridicarea pecetilor se naște ceartă între ei asupra calității lor, și prin urmare asupra posesiunii averii succesoriale. Președintele poate numi un administrator provisoriu sau mai bine, un sequestru judiciar fie chiar cu titlu provisoriu?

În cât se atinge de înlăturarea pedicelor ce s'ar ivi cu *prilegiul* aducerei la îndeplinire a unui titlu executoriu, se pot naște următoarele cestiuni:

a) Președintele, poate acorda un termen când este vorba de executarea unui titlu? ⁽¹⁾

b) Pronunțându-se asupra dificultăților ivite cu ocaziunea executării unui titlu, se poate pronunța și asupra modificărilor ce trebuiesc aduse acelui titlu? Așa de exemplu: Cumpărătorul unui imobil este obligat prin contractul de cumpărătoare ca din preț, să acquite o datorie a vânzătorului. Mai târziu vânzătorul acquită pe creditor. Președintele poate obliga pe cumpărător să verse suma destinată creditorului plătit, în mână vânzătorului?

c) Poate să se pronunțe asupra dificultăților ce s'ar ivi cu ocaziunea executării unei hotărâri definitive? Și în cas de afirmativă, poate ordona suspendarea executării în cazuri urgente?

Câte cestiuni, atâtea dificultăți pe cari Președintele se va crede în drept a le rezolva, după cum va găsi cu cale să și mărească competența sa. Or, de această mărire de competență ne temem noi, și de aceea ar fi fost de dorit să vedem trecut fie în lege, fie măcar în expunerea de motive sub titlu de exemplu, un cas sau două, după care să se poată orienta Președintele în aprecierea sa. Și atunci, se împacău toate interesele: și legiuitorul și atingea scopul, laudabil de alt-fel, pe care l'urmărea, și puterile Președintelui erau oarecum țermurite, și justițiabilii nu s'ar fi văduț amenințați de acest necunoscut al ordonanțelor preșidențiale.

De altă parte, s'ar fi înlăturat o sumă de controverse la cari de sigur va da loc aplicarea art. 66 bis; controverse cari există, cum am spus, și în Franția, tocmai din cauza acestei lipse de in-

dicațiunii a unei norme după care să se conducă Președintele în aprecierea sa.

Acestea zise asupra principiului stabilit în art. 66 bis trecem la observațiunile ce avem de făcut supra procedurii de urmat în Ordonanțele Preșidențiale.

Spiritul de care a fost animat — și cu drept cuvânt — autorul inovațiunii din art. 66 bis în cât se atinge de procedura la care trebuie să se recurgă în materie de Ordonanțe Preșidențiale, este graba. La cazuri grabnice, trebuie o procedură grabnică. Întârzierea echivalează cu *tăgăda* de dreptate — zice espunerea de motive. — De aceea vedem că Președintele *va putea* să se pronunțe în trei zile. Dreptul de opoziție s'a suprimat; iar termenul de apel și de recurs este de 5 zile pentru fie-care.

Afară de ceia-ce am observat deja că se dă o *facultate* Președintelui de a se pronunța în cazuri grabnice, în loc să se oblige ⁽²⁾ n'avem nimic de șis nici în ceia-ce privește suprimarea dreptului de opoziție, nici asupra grabei ce se pune în procedura de urmat.

Ceia-ce voim să știm însă este lucrul următor: Pârâtul, va trebui oare să fie citat înaintea Președintelui pentru a se putea apăra de pretențiunile reclamantului?

Art. 66 bis nu spune nimic în privința aceasta. Tot ceia-ce găsim este aliniatul final care zice: *Atât apelul cât și recursul se vor judeca... fără citarea părților*, de unde ar resulta prin *a contrario* că în afară de apel și recurs, părțile vor trebui să fie citate.

Aceasta ar reeși și dintr'un pasagiū din expunerea de motive unde se zice: «În interesul și pentru siguranța părților, cu tot caracterul provisoriu al acestor ordonanțe, am admis ca ele să fie supuse apelului și recursului, tot în camera de consiliū a tribunalului, Curței de apel sau Inaltei curți, *însă fără citarea părților*, după memoriile ce vor înainta».

Va să zică dar, numai când e vorba de apel și de recurs, nu se citează părțile. În ori-ce alt caz, adică atunci când reclamantul face cerere pentru prima oară Președintelui, el trebuie să citeze și pe pârât.

⁽²⁾ Vezi Curierul Judiciar No. 1.

⁽¹⁾ Cestiunea e viū controversată în Franția. În sens afirmativ: Dutruc *Suppl. alph. aux L. de la proc.* Référé No. 9. Bazot. *Proc.* p. 332. În sens contrariū: Carré. Q. 2755; Moreau. N. 163, 164 și 167.

Dacă așa este spiritul legii, și nu poate fi altul, nu avem nimic de zis de cât că trebuind să se urmeze procedura ordinară pentru citarea părților, s'ar putea da loc la oare-cari întâzieri. Este de temut că în cele trei zile în care trebuie să se pronunțe Președintele nu are să se îndeplinească procedura. Așa în cât, credem că ar fi fost mult mai meritor să se prevadă o procedură excepțională în cât privește citarea părților.

Dacă însă părțile nu trebuiesc citate nici la prima cerere, atunci ordonanțele prezidențiale devin odioase; prin ele, nu numai că se suprimă dreptul de apărare, dar, s'ar da naștere la cele mai mari abuzuri. Să nu se zică că pârâțul va fi deșteptat prin executarea ordonanței, pentru că n'avem de cât să presupunem că reclamantul—și aceasta se va întâmpla în generalitatea casurilor—lasă să treacă și termenul de apel și termenul de recurs și apoi execută ordonanța. Și atunci ce deșteptare va mai avea pârâțul? Prin ce mijloc va mai putea el să arate și să demonstreze că pretențiunile reclamantului sunt eronate?

O altă observație ar fi următoarea: Aliniatul I al art. 66 bis zice: «Președintele se va pronunța *cel mult în trei zile*; iar al II spune: *în același termen*, adică, tot în trei zile.

De când încep a curge aceste trei zile? De la primirea cererii, de la înregistrarea ei, sau de la primirea dovezei de comunicare a cererii, părții adverse? Încă un punct obscur, care poate da loc la dificultăți în practică.

Trecem mai departe:

Aliniatul al. 5 se exprimă în modul următor: «Aceste incuviințări prezidențiale, se dau..... cu drept de apel, la tribunalul său Curtea din care face parte președintele.

Prin urmare, partea nemulțumită pe ordonanța președintelui, este în drept să apeleze înaintea cui? Înaintea completului tribunalului său al Curții, după cum ordonanța emană de la Președintele tribunalului său al Curții.

Ei bine, acest drept de apel, sau va fi iluzoriu, sau va da naștere la un conflict vecinic între membrii tribunalului său al Curții și Președinții lor. Căci din două una: Sau spiritul de colegialitate va fi dus la extrem și Președintele nu va fi nici o dată contrazis în aprecierea sa, și atunci

apelul devine iluzoriu; sau se va întâmpla contrariu și atunci acest articol va fi o sursă de conflicte între Președinte și membrii tribunalului său.

Iată pentru ce am fi de părere, ca apelul să se dea completului altui tribunal sau altei Curți de cât aceia de la care emană ordonanța. Cu chipul acesta controlul va fi mai eficace și ordonanțele vor fi mai puțin bătute.

Acestea sunt observațiunile pe cari aveam să le facem asupra art. 66 bis. Declarăm însă, încă o dată, că inovația coprinsă într'însul o considerăm ca fericită, dar că redacțiunea articolului, lasă de dorit; ea poate da naștere la interpretări greșite și la dificultăți practice, cari s'ar putea înlătura printr'o redacțiune mai precisă.

I. N. Cesărescu

Doctor în Drept din Paris, Avocat

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTITIE, sect. II

Audiența de la 9 Noembrie 1899

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

M. I. Dinăscu, tutorele minorilor I. I. Resnoveanu cu Sami Litman

Constituirea tribunalelor.—Hotărîre.—Căți judecători trebuie pentru a putea da o sentință.—Ministeriul public.—Prezența lui.—Cu cine poate fi înlocuit.—Dacă judecătorul care a înlocuit pe procuror poate semna hotărîrea în afacerea în care a luat concluziuni.—Urmărire imobiliară.—Ordonanță de adjudecare.—(Art. 20 din legea organizării judecătorești; art. 2 din legea de la 1877 asupra atribuțiunilor ministeriului public; art. 82 și 563 proc. civ.).

Un tribunal poate judeca numai cu doi judecători, afară de cazurile a nume specificate prin legi speciale, și ori-ce hotărîre trebuie să fie dată de cel puțin doi judecători. De asemenea prezența ministeriului public, este necesară, ca parte alăturată, ori de câte-ori în cauză sunt interese de minori, și în cas de absență procurorul se înlocuiește, spre a lua concluziuni, fie printr'un judecător sau printr'un supleant, fie, în lipsa acestora, printr'unul din avocații înscrisi dupe ordinea tabloului.

În cas când un judecător sau un supleant a ținut locul de procuror, dînsul numai poate semna ca judecător hotărîrea sau jurnalul pronunțat în afacerea în care a luat concluziuni ca procuror.

Ast-fel când jurnalul tribunalului prin care se constată, într'o urmărire imobiliară, că prețul a fost bine depus și s'a dispus formarea ordonanței de adjudecare, precum și ordonanța de adjudecare, au fost semnate numai de doi judecători, din cari unul luase concluziuni ca procuror la încheierea jurna-

lului prin care se constată depunerea prețului și se dispunea formarea ordonanței, acel jurnal și ordonanța au fost date de un tribunal a cărui constituire a fost vițioasă, și deci ordonanța de adjudecare este casabilă.

Decisiunea 245/99.—Casată, în urma recursului făcut de M. I. Dinescu, tutorele minor. I. I. Rosnovanu, ordonanța de adjudecare, a Trib. Ilfov secția de Notariat cu No. 1982/9, dată în proces cu Sami Litman;

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d. consilier G. Liciu;

Pe d. avocat Stavri Predescu în desvoltarea motivelor de casare

Pe d. avocat Gr. Duca în combateri, și

Pe d. procuror St. Stătescu în concluziuni fiind minor în cauză,

Deliberând,

Asupra mijlocului al II-lea de casare :

«Rea constituire a Tribunalului, d. supleant Paul Negulescu a luat concluziuni ca reprezentant al Ministerului public și tot d-sa a fost unul din judecători. Prin aceasta tribunalul a atins principiul separațiunii puterilor, confundând în aceeași persoană puterea judiciară și puterea executivă, și făcând-o tot-de-odată parte și judecător.»

Având în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului;

Considerând că rezultă din dispozițiunile art. 20 din legea organizării judecătoreșii că un tribunal poate judeca cu doi judecători, afară de casurile anume specificate prin legi speciale, și că ori-ce hotărâre se dă cu cel puțin doi judecători, iar prin art. 2 din legea de la 1877, asupra atribuțiunilor ministerului public, combinat cu 82 din procedura civilă, să prescrie că prezența ministerului public este necesară ca parte alăturată, ori de câte ori în cauză sunt interese de minori, și în cas de absență ei se înlocuiesc spre a lua concluziuni, cu un judecător sau supleant, sau în lipsa acestora printr'unul din avocații înscrși dupe ordinea tabloului;

Considerând că, în speță se constată că cu ocaziunea depunerii prețului de către adjudecatar, tribunalul a format jurnalul No. 4517, prin care dupe ce constată că prețul imobilului este în regulă depus, a dispus formarea ordonanței pe numele adjudecatarului Sami Litman; că la îndeplinirea acestui act, supleantul P. Negulescu a ținut locul ministerului public și a luat concluziuni;

Că, însă tot acest supleant a semnat alături cu președintele jurnalul care constată depunerea prețului și ordonanța de adjudecare, care constată toate actele și incidentele petrecute de la punerea în vânzare a imobilului până la adjudecarea definitivă;

Considerând că ast-fel fiind, constituirea tribunalului are a fi considerată ca vicioasă, întru cât același supleant n'a putut îndeplini funcțiunea și de procuror și de judecător;

Că pentru această cauză ordonanța de adjudecare are a fi casată conform art. 563 pr. civ. urmând a se trimite afacerea la același tribunal spre a procedea la o nouă adjudecare, cu observarea formelor legale.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta mijlocul, I de cassare invocat,

Curtea, de acord cu d. procuror de secție St. Stătescu, admite mijlocul al II-lea și casează, etc.

CURTEA DE APEL DIN GALATI, SECȚIA I

Audiența de la 21 Octombrie 1898

Președenția D-lui M. A. BESTELEI, Consilier

Decisiunea Civilă No. 182

Succesiune. — Sequestru judiciar. — Depositar judiciar. — Drepturile și datoriile sale. — Dacă poate reprezenta pe moștenitori în justiție în procesele pendinte între ei.

Legat. — Legatar particular. — De când are drept la fructe. — (Art. 889 cod. civil).

Compensațiune. — Dacă se operează de drept. — Când. — Când are loc și pe cale de excepție. — (Art 1144 și 1145 cod. civ).

1) *Depositarul judiciar fiind un administrator provisoriu numit pentru îngrijirea și conservarea averii sechestrate, atribuțiunile sale, în lipsa determinării lor de justiție, sunt mărginite numai la actele pur conservatorii.*

Așa, dreptul de a reprezenta pe moștenitori în procesele pendinte între ei depășind limita unei astfel de administrațiuni provisorii, urmează de aci că depositarul nu poate să figureze în judecată în numele moștenitorilor, căci sequestrul judiciar neavând alt caracter de cât a conserva averea pentru a căreia proprietate ori posesiune se judecă moștenitori, prin această măsură nu li se ridică acestora liberul exercițiu al drepturilor ce decurg din calitatea lor de erezi.

2) *Legatarul particular are dreptul la fructele sau interesele lucrului legat din ziua în care a făcut cererea în judecată sau din ziua în care predarea legatului i s'a încuviințat de bună voe.*

3) *Compensațiunea se operează de drept, în puterea legii, și chiar când debitorii n'ar ști nimic despre aceasta, însă nu se poate opera de cât între două datorii de o potrivă liquide și exigibile.*

4) *Compensațiunea se poate opune pe cale de excepție numai atunci când partea căreia i se opune nu ridică nici o obiecțiune asupra datoriei.*

S'a ascultat: d. avocat Victor Macri, din partea apelantului Ioan Negulescu, procurator, în susținerea apelului și d. avocat Alessiu, din partea moșt. def. Toma Petcu în combateri;

Curtea deliberând,

Având în vedere că în urma opozițiunii făcută de Irina Negulescu la decisiunea No. 108 din anul 1898 urmează ca Curtea să se pronunțe, asupra apelului introdus de numita contra sentinței tribunalului Brăila No. 7 din acelaș an;

Ascultând părțile prezente în concluziuni;

Având în vedere, că prin sentința dedusă în apel, oponenta a fost condamnată în calitate de moștenitoare a defunctului Toma Petcu, să plătească lui Ioan I. Petcu, suma de 33.333 lei și 33 bani, partea sa contributivă la achitarea legatului particular de 300.000 lei lăsat intimatului prin testamentul decedatului Toma Petcu;

Având în vedere, că din testamentul olograf, datat 10 Noembrie 1891 rezultă că defunctul Toma Petcu a instituit ca legatar universal asupra averii lui pe frațele său Ioan T. Petcu, lăsând între alte legate și suma de 300.000 lei, în efecte, valoare nominală nepotului său Ioan I. Petcu, fiul lui Ioan T. Petcu;

Având în vedere că întru cât legatarul universal Ioan T. Petcu a încetat din viață, intimatul care e unul din succesorii defunctului are calitatea astăzi și de legatar universal al averii decedatului Toma Petcu, de unde se explică faptul că dânsul, a scăzut din legatul său particular o a noua parte, porțiunea care-l privește;

Având în vedere că oponenta, nu contestă legatul reclamat de intimat, se opune însă la plata acestui legat invocând următoarele motive: 1) Că din momentul ce asupra averii defunctului Toma Petcu, este înființat un sequestru judiciar, acțiunea urma să fie îndreptată contra depositarului judiciar; 2) Că în tot cazul oponenta nu datorește procente la suma ce i se cere și în fine; 3) Că întru cât intimatul a încasat în comptul succesiunii decedatului sume cu mult mai mari, de cât legatul datorit, să se declare compensată suma ce i se cere din acele sume;

Considerând în drept că depositarul judiciar fiind un administrator provisoriu numit pentru îngrijirea și conservarea averii sechestrate, atribuțiunile sale, în lipsa nedeterminării lor de justiție, sunt mărginite numai la actele pur conservatorii;

Că dreptul de a reprezenta în procesele pendinte între ei depășind limita unei astfel de administrațiuni provisorii urmează de aci că depositarul nu poate să figureze în judecată în numele moștenitorilor, căci sequestrul judiciar neavând alt caracter de cât a conserva averea pentru a căreia proprietate ori posesiune se judecă moștenitori, prin această măsură nu li se ridică acestora liberul exercițiu al drepturilor ce decurg din calitatea lor de herezi;

Că prin urmare acțiunea intimatului, Ion I. Petcu în contra moștenitoare Irina Negulescu fiind bine îndreptată, acest motiv este nefondat;

Considerând apoi că, art. art. 889 cod. civ. prevede într'un mod formal că legatarul particular, are dreptul la fructele sau interesele lucrului legat din ziua în care a făcut cererea în judecată, sau din ziua în care predarea legatului i s'a încuviințat de bună voie;

Că, față cu acest text de lege, destul de precis, oponenta nu se poate apăra de plata procentelor ce i se cer de la data acțiunii;

Considerând în fine că, dacă în conformitate cu art. 1144 cod. civ., compensațiunea se operează de drept în puterea legii și chiar când debitorii n'ar ști nimica, despre aceasta, ea nu are loc, cu toate acestea dupe art.

1145 cod. civ. de cât între două datorii de o potrivă liquide și exigibile;

Că pe lângă aceasta, compensațiunea numai atunci, se poate opera pe cale de excepțiune când partea căreia i se opune nu ridică nici o obiecțiune asupra datoriei;

Considerând că în speță, intimatul nu tăgăduiește primirea sumelor ce i se opun în compensație, susține însă că aceste sume nu le datorește succesiunii defunctului Toma Petcu, de oare-ce cu ele a plătit datoriile și legatele prevăzute prin testamentul defunctului, iar o sumă destul de însemnată a dat-o chiar moștenitoare Irina Negulescu;

Că de altmintrelea însuși mandatarul oponentei nu contestă că mandanta sa a primit o sumă de câte-va zecimi de mii de lei de la intimat;

Că prin urmare pe cât timp Ioan I. Petcu contestă că ar mai avea în mâinile sale sume disponibile din succesiunea defunctului Toma Petcu, în cazul acesta, este necesar a se face o liquidare între părți și dar sumele opuse în compensare, ne fiind liquide compensarea nu poate avea locul;

Că în vederea acestora Curtea urmează să respingă opoziția și să mențină decisiunea opoșată;

Pentru aceste motive, Curtea respinge opoziția, etc.

Opiniune

Difer de opinia majorității numai în ceia ce privește compensarea cerută de oponentă Irina Negulescu pentru următoarele motive:

Având în vedere că întru cât oposanta Irina Negulescu a dovedit cu act în regulă și chiar cu mărturisirea intimatului Ion I. Petcu că suma de 719.000 lei, ridicată de la bancă pentru a plăti datoriile succesiunii defunctului Toma Petcu, se află în mâinile numitului Ion I. Petcu, fără ca el să fi putut dovedi că a achitat acele datorii, compensarea propusă de oponenta Irina Negulescu și are locul și se operează de drept, conform art. 1143 și 1145 din cod civil, de oare-ce ambele sume sunt certe și liquide;

Pentru aceste motive, sunt de opinie a se admite opoziția d-nei Irina Negulescu a se reforma sentința apelată și a se declara compensată suma pe care intimatul o pretinde oposantei cu suma pe care dânsul o deține din succesiunea defunctului Toma Petcu.

(s) Sp. Stătescu.

INFORMAȚIUNI

În mișcarea ce se va face în curând de d-l Ministru de Justiție, în magistratură, suntem informați că d-l Crăsnaru, actual jude Instructor la Trib. Ilfov, va fi înaintat ca procuror la o Curte de Apel, iar în locul d-sale va fi trecut ca judecător de Instrucție d. N. C. Schina, membru de ședință la trib. Prahova.